

Mestne novice.

Zastopniki tujezemskih vlad nameravajo pričeti v Clevelandu z dinamitiranjem in požigom.

—Tudi Clevelandu preti enaka usoda kot drugim mestom, kjer se izdeluje orožje ali streljivo za zaveznike. Zvezini delavci v Clevelandu so prijeli Clevelandu več sumljivih oseb, ki so podkupljene, da ovirajo promet v tovarnah, kjer se izdelujejo potrebščine za zaveznike, in neki nemški agent se je izjavil, da ne bo trajalo šest mesecev, pa bodo podre vse tovarne, kjer se izdeluje municija. Nad 16 oseb je bilo že prijetih v Clevelandu od detektivov zvezine vlade, ker so osumljeni, da so vohunili za nemško vlado.

—Umrli je Josip Rupnik, rojen v Postojni, star 37 let. Tu zapuščena žena in otroke. Pokojni je bil član dr. Naprej SNPJ. Dr. mu je priredilo jako krasen pogreb v četrti jutraj. Bodi mu lahka zemlja.

—Poročali smo v zadnji številki, da so bili slovenski krojači naznanjeni, ker prodajajo obleke na številke. K temu poročilu je treba opomniti še sledeče: Postave prepovedujejo krojačem ali sploh drugim trgovcem, da bi se zbežalo za bodisi kakršno stvar, če ni za družinski namen. Zato je sodnija krojačem ostro odsvetovala, da bi se naprej prodajali številke in jih zbežali vsako nedeljo ali soboto, kakor dosedaj. Pač pa so se slovenski krojači domenili, da bodo še z naprej dajali obleke ali sukne na tedenska plačila, toda tako da bo to postavno ter v prid ljudstvu. Mi sploh priporočamo našim rojakom, da podpirajo naše slovenske krojače. Vsakdo ve, da krojač nima bogve kakšnega zaslužka, in kdor si s šivanko služi svoj kruh, ni nikdar postal bogatin. Zveza slovenskih krojačev je vsega priporočila vredna, in rojaki so uljudno prošni, da v prvi vrsti in povsod podpirajo slovenske krojače.

—Vožnja na cestni železnici v Clevelandu je zagotovljena, da bo ostala še nadalje na treh centih. Gotovi krogi hočejo sicer delati politiko pri cestni železnici, toda mesto je zagotovilo vse državljane tako, da se za prihodnja leta ni bati povečanja vožnje na cestni železnici. Kompanija je napravila letos vse velike prenovitve, in ji drugo leto ne bo treba delati nobenih posebnih stroškov.

—Dr. Triglav naznanja, da priredi 12. januarja veliko krasno narodno igro "Iz m a j l o v" delo pokojnega Askerca.

—V nedeljo, 5. decembra priredi Slovenska Narodna Čitalnica svoj narodni banket v Grdinovi dvorani. To ne bo banket navadne vsebine, pač pa duševna zabava za vsakogar, ki se udeleži. Krasno slovensko petje, lepi komični prizori, pomembni govori in deklamacije so na dnevnem programu. Čitalnica je naš edini kulturni zavod v Clevelandu. Nudi vam pravo in izobrazbo. Vaša narodna dolžnost je, da pridete na zabavo v nedeljo. Ni mar čitalniški materialen dobiček, pač pa je mar vaša izobrazba in napredek. Sveta dolžnost Slovencev je, da se udeležijo narodnega banketa v nedeljo 5. dec. v Grdinovi dvorani. Kje se kupijo vstopnice? Bilo naznanjeno v časopisu. Geslo zaveznih ljudij naj bo: "V nedeljo se snidemo na zabavi in banketu Slovenske Narodne Čitalnice."

—Račune za plin plačate lahko v našem uradu do sobote, 11. dec. do 10. ure dopoldne.

—The Hydraulic Pressed Steel Co. je dobila naročila za \$10.000.000 za topovske šrapnele za Angleže. Omenjena kompanija je izvršila že nad 50 milijonov vrednosti vojnih naročil.

—Sodnik Charles Reed, bivši odvetnik avstrijskega konzula Ludwiga v Clevelandu, se je izjavil, da je konzul Ludwig plačal \$500 za neko zaprisego proti Angležem. Denar se je izplačal nekemu Dr. C. W. Ritter, alias Emerich Retegi, katerega so v tork zvezine oblasti zaprle. Retegi je bil mednarodni slepar, baje grof po rodu v Avstriji, in kjer je hodil, si je dal kaj izmišljenih imen. Znal je tako premeteno varati, da je očitno zdej enega, zdej drugega konzula. Avstrijski konzul v Clevelandu, Ludwig, mu je toliko zaupal, da je nekoč poklical iz Washingtona barona Zwiedineka, ki je vodja avstrijskega poslanstva. Retegi je špijoniiral pri drugih konzulih, nakar je prodal svoje iznajdbe avstrijskim konzulom za drage denarje. Retegi je sedaj v zvezinem zaporu in pod varščino \$5000.

—Robert Bulkley, kongresman 20. okraja in predsednik demokratične stranke v Clevelandu, je pozno v sredo zvečer naznanil, da ne bo tožil Harry L. Davisa kot neopravičenega zasedi županski stol po t. jan. Bulkley je imel dolg pogovor s Petrom Wittom, poraženim županskim kandidatom, predno je naznanil, da ne bo tožil. Peter Witt je naznanil, da odstopi od demotične stranke, če bo Bulkley tožil in s pomočjo sodnjih hotel narediti njega za župana.

—Ošpice se širijo po mestu. Tekom dveh dni je bilo naznanjenih 57 slučajev na mestni zdravstveni urad.

—John C. Hueter, ki ima zlatarsko trgovino na 5372 St. Clair ave. je v sredo ob 10. zvečer zopet postal žrtve roparjev in sicer na isti način kot pred štirimi leti. Roparji so privezali ključko od vrat na brzojavni drog na cesti, tako da se vrata niso mogla odpreti, nakar so z debelim kamnom ubili šipo ter odnesli precej zlatnine. Na isti način so oropali Hueterja pred štirimi leti.

—Theodor Kundtz, preds. tovarne Teo. Kundtz Manufacturing Co. je v sredo ponudil štrajkarjem zvišanje plače, katero zvišanje so pa štrajkarji odvrnili in sklenili, da ostanejo še nadalje na štrajku. Kundtz je ponudil delavcem, ki zaslužijo več kot \$2.00 na dan 5 centov več na dan plače (!!!) oni delavci, ki zaslužijo od \$1.85 na dan, bi dobili 2 centa in pol več na uro, oni pa, ki zaslužijo manj kot \$1.85 na dan, pa bi dobili 12 centov in pol več na dan. Sedaj se šele vidi, kako so bili delavci v tej tovarni plačani. Vidi se, da so tam delali za manj kot \$1.85 na dan pri desetih urah dela. Kdo ne bi imel torej sočutja z delavci, ki so se uprli in potegnili za boljše plače. In Mr. Kundtz, milijonar, jim ponuja 5 recite celih pet centov več na dan!

—Aleksander Gawradski je videl jokati svojo mater dan pred Zahvalnih dnevom. Vprašal jo je zakaj joka, in mati mu je povedala, da joka ker ni denarja pri hiši, da bi si kupila jesti na zahvalni dan. Sin, star 17 let, stanujoč na 7004 St. Clair ave. je šel in ukradel pri Smith Grocery Co. \$102, za kar je nakupil dovolj hrane. Toda policija ga je dobila in se bo moral zagovarjati pred sodiščem. Mati bo zdej še huje jokala. Taka je usoda delavcev.

31 delavcev ubitih

V tovarni Dupont Powder Co. se je razletelo 4 tone dinamita. 31 delavcev je bilo zdrobljenih na kose.

Wilmington, Del., 1. dec. Dvojne straže so bile danes postavljene okoli tovarne Dupont Powder Co., kjer je bilo včeraj 31 delavcev ubitih radi eksplozije smodnika, ki je tehtal nad štiri tone. Državne in zvezine oblasti preiskujejo vzroke razstrelbe, katero so prav gotovo povzročili Nemci.

Ravnateljstvo tovarne je dobilo svarilo, da ne sme sedaj naprej izdelovati smodnika, ker se bodoje pripetile še druge razstrelbe, in raditega je vsa tovarna obdana od cele brigade detektivov, ki pazijo na vsakega, ki se tovarni približa. The Dupont Powder Co. je izdelovala že od začetka vojne velikanske množine streljiva za zaveznike. Od meseca avgusta, 1914, se je v tej tovarni pripetilo že osem različnih razstrelb. 38 delavcev je bilo pri teh razstrelbah ubitih, in nad 100 ranjenih ali teško poškodovanih. Nemški agentje so od 1. jan. letos, nabijali na vse ploteve in drevesa v bližini tovarne svarilna znamenja, naj delavci nikar ne delajo v tej tovarni, ker bodoje skušali nemški špijoni, da pomorijo in uničijo vse. Kompanija je naznanila, da je dobila na tisoče grozljivih pisem. Zdravniki so se izjavili, da bodo šest izmed ranjenih delavcev pri včerajšnji eksploziji gotovo umrlo radi poškodb, dočim jih je bilo 31 takoj na mestu mrtvih. Oni delavci, ki so bili ubiti pri eksploziji, so bili tako razmesarjeni, da se nikakor ne morejo več spoznati. Njih trupla so bila dobesedno razdrobljena v prah. Niti enega trupla niso mogli po eksploziji spoznati, ker so bili vsi delavci kakor zdrobljeni v prah. Detektivji iz Washingtona so dospeli na lice mesta, vendar se dvomi, da bi kaj dosegli, ker delovanje vohunov je bilo tako skrivnostno, da niti kompanija ne more dati nobenih podatkov.

Charleston, W. Va., 2. dec. V premogovniku Boomer Coal & Coke Co. je včeraj nastala razstrelba, ki je vzela 19 delavcem življenje. Enajst delavcev se vedno pogrešajo. Ob četrstu razstrelbe v rudniku je bilo na delu 300 mož. 40 premogarjev je bilo takoj rešenih, dočim dela rešilna postaja, da ohrani življenje onih, ki se še vedno nahajajo v jamah.

—Družina Lozar, stanujoča na 2844 E. 99th St. se je v sredo zasturpila. Policija je dobila mater in dve hčerki v smrtnih bojih. Odpeljali so jih v St. Alexis bolnišnico, kjer je malo upanja, da okrevajo.

—Novo izvoljeni župan Harry L. Davis je imenoval vse člane svojega kabineta. Mestna vlada bo od novega leta naprej v sledečih rokah: A. B. Sprosty (Čeh) bo direktor javne varnosti (vrhovni poveljnik policije), (Alex Bernstein bo direktor javnih del, W. B. Fitzgerald vrhovni mestni pravnik, Lamar T. Beman, direktor javne dohodnosti, Sodnik Fielder Sanders bo komisar za cestne železnice (to je najboljša služba, ki nese \$12.000 na leto.) R. H. Clark bo finančni direktor in Thos. W. Farrell, dosedajni tajnik clevelandške delavske zveze bo direktor javnih del.

Avstrijski ministri se odpovedujejo.

Nemški kajzer je došel na Dunaj, ker so se širile novice, da zahteva Avstrija poseben mir. Gorica se še drži. Rusi so zavzeli Črnovice. Rumunija pošlje Avstriji ultimatum. Nemška vlada sili Avstrijo, da stopi z Nemčijo v colninsko zvezo.

Avstrija zahteva mir.

Rim, 1. dec. Kot so prišla danes sem poročila, je papež Benedikt prepričan, kakšne pogoje zahteva Nemčija in Francija, da se sklene mir. Francoski kardinal Amette iz Pariza je baje prinesel papežu mirovne pogoje Francije, dočim je papež dobil nemške mirovne pogoje od nemškega kardinala Hartmana. Na podlagi mirovnih pogojev, kakor jih želi Nemčija in Francija, je papež baje določil, kako naj se nadalje obravnava glede mira. Upljivni laški list "Idea Nazionale" pa povdarja, da je izvedel iz gotovih virov, da Nemčija ni poslala nobenih mirovnih pogojev v Rim. V Rimu se za jedno povdarja, da je Avstrija za mir, in da se hoče ločiti od Nemčije, in da je edino Nemčija kriva, da Avstrija nadaljuje vojno.

Kaj zahteva nemški kajzer.

Rim, 1. dec. Nemški cesar je prišel na Dunaj, kakor trdi brzojavka, poslana iz Dunaja v Madrid in potem v Rim, da pregovori avstrijskega cesarja, naj nikar ne sklene še mira. Avstrijski cesar je baje hotel skleniti mir z zaveznicami in dobiti dobre pogoje za Avstrijo, toda kakor hitro je nemški cesar zvedel o tem, je hitel na Dunaj in pregovoril avstrijskega cesarja, naj se nikar ne pobota s svojimi sovražniki. Nemški cesar je povedal avstrijskemu cesarju, da želi nemška vlada, da se pogaja z vsako državo zaveznikom posebej, in da se neče pogajati z vsemi skupaj, ker glavni namen nemške vlade je, da popolnoma uniči angleško vlado, čim bi bila Nemčija pri volji ostalim zaveznicam diktirati milejše pogoje. Toda avstrijski cesar je odgovoril nemškemu, da Avstriji ni nič mar Nemčija, in da Avstrija želi mir, ker vladajo v monarhiji take razmere, da nikakor ni mogoče Avstriji voditi vojske še nadalje.

Avstrijski ministri padajo.

Amsterdam, 1. dec. Velikansko nezadovoljstvo vlade med avstrijskimi ministri. Med njimi so člani, ki so odločni pri stasi Nemčije, dočim so ostali ministri Avstrije, ki je gledajo v prvi vrsti za korist Avstrije in ne poslušajo nemških nasvetov. Poročilo, da se je več avstrijskih ministrov odpovedalo svoji službi, je resnično, ker je dunajsko časopisje danes priobljalo lastnoročno pismo Franc Josipa, v katerem odpušča ministrice. Odpovedal se je dr. Karl Heimoold, avstrijski minister notranjih zadev, dr. Schuster von Bonnot, trgovski minister, baron Engel von Maiefelden, finančni minister. Cesar je sprejel odpoved teh ministrov in na njih mesto so bili imenovani drugi. Glavni vzrok odpovedi teh ministrov je, ker se niso strinjali s politiko Nemčije, ki je v škodo avstrijskih narodov.

Rumunska svari.

London, 1. dec. Zavezniki zopet ne vedo, kaj namerava Rumunija. Rumunska vlada je namreč poslala ruski vladi noto, da mikakor ne bo dovolila, da priplovejo ruske bojne ladje, ki se Donavi v onem kraju, kjer teče Donava po rumunskem ozemlju. Rumunija je poslala jako energično noto Rusiji, v kateri zahteva, da mora

Rusija spoštovati rumunsko

neutraliteto, in zajedno se je rumunska vlada izjavila, da bo branila svojo nevtalnost tudi z orožjem, če bo treba. Zajedno pa je poslala rumunska vlada tudi avstrijski in nemški vladi svoje pogoje in naznani la Avstriji in Nemčiji, da nikakor ne dovoli, da avstrijski ali nemški zrakoplovi plovejo preko rumunskega ozemlja in je protestirala jako energično proti nemškemu cesarju, ker je namigaval slednji, da naj Rumunija dovoli nemškim četam prehod preko Rumunije.

Grška se zoperstavlja.

London, 1. dec. Balkanska situacija je še vedno nejasna. Zavezniki ne vedo kaj bi naredili. Grška vlada je sicer ponovno izjavila se, da bo prijazna napram zaveznicom, toda pod tem pogojem, da zavezniki ne bodoje kršili njene nevtalne pravice in vojaškega položaja. Angleški vojni minister lord Kitchener, se je vrnil iz svojega potovanja po iztoku in je prišel sinoči v Pariz, nakar se je podal v London. Kakor se hitro dospe v London, se odločijo nadaljni naklepi za zavezniške armade na podlagi poročila, kakor ga bo izdal lord Kitchener.

Monastir je padel.

London, 1. dec. Iz Aten se poroča, da je mesto Monastir (Bitolj) padlo v bulgarske roke. Srbi so držali to mesto toliko časa, dokler se ni izselilo iz mesta vse civilno prebivalstvo, nakar se je posadka udala. Srb-ski poveljnik mesta se je odpeljal z zadnjim vlakom, kakor tudi vsi zastopniki zavezniških vlad. Srbska armada, ki se je nahajala v Monastirju, se je podala na grško ozemlje.

Italijani hočejo Gorico.

Dunaj, 1. dec. Italijanske čete napadajo z vso silo Gorico. Italijanska artilerija strelja s svojimi najboljšimi topovi na avstrijske pozicije. Kakor se glasi avstrijsko uradno poročilo, so se morali Avstriji na več krajih daleč nazaj umakniti. V avstrijskih krogih je znano, da so Italijani trdno odločeni, da vzamejo Gorico za vsako ceno. Gorice v pravem pomenu besede sploh ni več. Italijani so poslali na tisoče bomb, ki so mesto popolnoma požgale. Avstrijska posadka se pred mestom drži le, da varuje izhod civilnih prebivalcev Gorice iz mesta. Italijani so žrtvovali silne žrtve, da se polastijo Gorice dosegli so mnogo, toda v Gorico samo, oziroma v avstrijske trdnjave pred Gorico se niso mogli dospeti. Vrhovni poveljnik italijanske armade, general Cadorna, naznanja, da se bodejo Italijani polastili Gorice na vsak način pred 15. decembrom. Kakor se poroča iz Dunaja, se najbolj odlikujejo dal-matinski polki pred Gorico, in da kar slepo strmijo v smrt, na-hujskani od nemških poveljnikov.

Avstriji prodirajo v Črnogoro.

London, 1. dec. Avstrijske čete so prodirle v Črnogoro in so zagnale črnogorsko armado na več krajih nazaj. Srbska armada, ki se je umikala pri Rudniku na Črnogoro, je trpel silovite izgube. Ujetih je bilo 2700 vojakov in 16 topov. Italija je podpisala pogodbo. Rim, 2. dec. Laški zunan-minister Sonnino je danes

parlamentu naznanil, da je Italija podpisala skupno pogodbo zaveznikov, da ne bo prej nehala z vojsko, dokler vse sile zaveznikov ne privolijo v to. Nadalje je naznanil Sonnino, da Italija pošlje čimprej vojaško pomoč v Srbijo.

Obisk kajzerja na Dunaju.

London, 2. dec. Obisk nemškega kajzerja na Dunaju daje povoda časopisju, da razpravlja jo vsakovrstne zadeve. Smatra se, da je nemški cesar došel na Dunaj, da pregovori starega cesarja za colninsko zvezo z Nemčijo, kar pomeni toliko, da bo Avstrija v vseh ozirih popolnoma odvisna od Nemčije. Nadalje je došel nemški cesar na Dunaj, ker so se širile novice, da Avstrija s posredovanjem papeža želi skleniti mir s svojimi sovražniki. Ogrski časopisi pišejo, naj se Avstriji varujejo Nemcev, ker preti Avstrijem popolen gospodarski polom, če se združijo v colninsko zvezo z Nemčijo. Javna tajnost je, da namerava Nemčija po vojni Avstrijo popolnoma sebi priklopiti, in Avstrija se brani ne bo mogla, ker bo izmозgana po vojni in na robu gospodarskega propada.

Boji v Črnigori.

London, 2. dec. Nemci so potegnili večino svojih čet iz Srbije, ker so dokončali svoje delo. Avstrijske čete, katerim pomaga nekaj nemških oddelkov, se sedaj bore s Črnogorci, s katerimi imajo strašne boje v gorah. Bitke se vršijo sedaj v Novem Pazaru, katerega so Črnogorci zasedli po balkanski vojski. Črnogorsko uradno poročilo trdi, da so Črnogorci premagali Avstrijce pri Foči v Bosniji. (Nad 100.000 Avstrijcev in 25.000 Nemcev operira proti Črnogorem, ki so mojstri v gorah.

Rumunija pošlje ultimatum?

London, 2. dec. Central News poroča, da bo Rumunija poslala ultimatum Avstriji, v katerem bo zahtevala od Avstrije, da ji odstopi Banat in Sedmograško, kakor hitro zberejo zavezniški 500.000 mož na Balkanu. Uspehi Bulgarov na Balkanu so pričeli skrbeti rumunsko vlado.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 2. dec. Belgijska, francoska in angleška artilerija ima hude boje z Nemci v Belgiji. Pri Boesighne so Nemci imeli hude izgube pri svojih utrdbah. Na ostali fronti se vršijo artilerijski boji. Pri Noyonu se je moral vrniti nemški oklopni hid, potem ko ga je zadela toča naših strelcev.

Boji za Gorico.

Rim, 2. dec. Laške čete ne prestando napadajo avstrijske postojanke pri Gorici. Mesto Gorica je v ognju, in zadnji civilni prebivalci so se izselili iz mesta. Italijani so dosedaj povzročili nad \$25.000.000 škode Gorici. Na ostali fronti ob Soči se nadaljuje krvava bitka.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 2. dec. Pri (Prizrenu) so Bulgari ujeli 16.000 Srbov, več gorskih topov in mnogo vojnega materiala. Angleške pozicije pri La Basse so bile močno oslajbljene radi eksploziranja min. Dva francoska zrakoplova sta bila včeraj ujeta iz ruske fronte ni nobenih poročil.

Vohuni pred sodbo.

Nemci se priznajo krivim. Nemški vohuni priznajo, da so kršili ameriško nevtaliteto in podpirali nemški militarizem.

(New York, 2. dec. Dr. Karl Buentz, glavni vodja Hamburg-America parobrodne črte je danes priznal na sodnji, da ga je nemška vlada podpirala v misiji, da pošilja živila in premo-gom nemškim vojnim ladijam, ki so v bližini ameriške meje prežale na vojne ladje drugih držav. Dr. Buentz je priznal, da je dobil že leta 1913 od nemške vlade povelje, da v slučaju voj-ske mora narediti vse potrebno, da se v Zjed. državah dobi dovolj premo-ga in živil za nemške bojne ladje, v slučaju, da Nemčija napove vojno kaki drugi državi.

Kolikor se tiče dr. Goricar-jevih dokazov, da so Nemci kršili nevtaliteto Zjed. držav, se je dognalo, da je dr. Goricar trdil vse pravilno ter da so Nemci se pred napovedjo vojne skrbeli v Zjed. državah, da preprečijo v Ameriki vsako korist zaveznicom. Nadalje je dr. Buentz priznal, da je dobil od nemške vlade \$1.500.000, da agitira za nemške interese v Ameriki. Zajedno se je od nemških vohunov tudi priznalo, da so delovali kot agentje nemške vlade v Washingtonu.

V Clevelandu je bil prijet v sredo nemški zdravnik dr. Ritter, in sicer so ga aretirali zajedno zvezini in državni detek-tivi. Dr. Ritter se je izjavil, da so se uradniki avstrijskega poslanstva trudili, da kupijo od njega posebne razstrelilne snovi, da je dr. Dumba, kot bivši avstrijski poslanik prišel večkrat v Cleveland, da pregleda, če je iznajdba dr. Ritterja dobra za razstreljivo. (Dr. Ritter je so postavil v Clevelandu pod \$5000.00 varščino, kar je mnenav-dno visoka varščina. Dr. Ritter, nemški vohun, je imel v Clevelandu zvezo z nekaterimi dekleti, ki so mu plačevale vi-soke svote, da se je preživel. Dr. Ritter se je izjavil, da je dobival večje svote denarja od nemške vlade, da je izvrševal svoje načrte.

New York, 2. dec. Preiskava proti nemškim vohunom v New Yorku se nadaljuje. Čim-dalje več uradnikov nemških in avstrijskih konzulatov je za-pletenih v to obravnavo. Preis-kave so tako obširne in težav-ne, da je detektivom nemogoče prnesti za vsako stvar takoj dokaz, ker se je delalo od strani avstrijskih in nemških po-slanštev tako skrivnostno, da se detektivom le z največjo te-žavo posreči ta ali oni dokaz. Avstrijski in nemški zastopni-ki zanikajo vsako krivdo, do-čim ima zvezina vlada na sto-tine prič na razpolago, da so bile plačane od nemških in avstrijskih konzulov, da rusijo tovarne v Ameriki in sicer ško-dujejo ameriški industriji.

Posojilo zaveznikov, ki je bi-lo najeto v Zjed. državah v svoti \$500.000.000 se podpisuje zadnje čase jako dobro. Kakor so se izjavili agentje bankirjev, podpisuje ljudstvo posojilo tem bolj, odkar so prišla na dan nemška razkritja glede dina-mitiranja in požiganja ameri-ških tovarn v Zjed. državah.

Črnovice zasedene od Rusov.

London, 2. dec. Brzojavke sporočajo, da so Rusi po štirih dnevih hudega boja zopet zav-zeli glavno mesto Bukovine, Črnovice. 3000 ujetnikov so do-bili Rusi v Črnovicah in 36 to-pov.

CLEVELANDSKA AMERIKA.
IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko\$2.00
Za Evropu\$3.00
Za Cleveland po pošti\$2.50
Posamezne številke po 3 centa.

Dopisi brez podpisa in oznake se ne sprejemajo.

Vaa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Krajinars) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL
FOREIGN COUNTRIES

Entered as second-class matter January 6th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 97. Friday, Dec. 3. 1915.

Hrvati, Slovenci in Bulgari.

NAŠI INTERESI.

Pri vprašanju pravice se torej mi Slovenci in Hrvati nikakor ne moremo razvrščati, ker ta pravica pripada v najboljem slučaju Bulgarom, in je to vprašanje preporno in mnotno. V tem času nečem niti govoriti s tega stališča, da mi Hrvati in Slovenci, kot narod, ki je po krvi in jeziku eden kot so Srbi, moramo v vsakem slučaju srbsko stvar vzeti kot za svojo pot, kot mi zahtevamo, da tudi Srbi skrbje za naše narodno vprašanje v bojih s Italijani, Nemci in Mažari. Da bi mi zahtevali od Srbov to, toda da bi se družili od njih v vprašanju Macedonije, ni pravično, ne narodno, ne pošteno. Toda o tem nečem govoriti, razven, da stvar preiščem iz popolnoma slovensko-hrvatskega stališča.

Kaj mi Hrvati in Slovenci zahtevamo? Mi zahtevamo svobodo in edinstvo naše zemlje. Od koga se hočemo osvoboditi? Od Avstro-Madžarske, toda želimo se zavarovati tudi pred italijansko pohlepnostjo. Ali moremo to storiti, če je onih dva milijona in pol Srbov, ki živijo v avstrijski monarhiji, proti nam, ker smo mi proti njih bratovi v Srbiji? Ne moremo, kajti v tem slučaju se oni lahko domenijo z Mažari in z Italijani, in naša borba proti Avstriji je propadla.

Ako se torej želimo osvoboditi od avstro-madžarske sužnjosti in naše zemlje zjediniti, moramo složno delovati vsi južni Slovani, in treba je tudi podpirati vse one, ki želijo uničiti Avstrijo. In ako stojimo popolnoma na stališču narodnega edinstva in popolnega osvobodjenja in zedinjenja z Jugoslavani, se moramo že naprej smatrati delom bodoče jugoslovanske države, in delati z vsemi silami na to, da se ta država ojači, in ne smemo biti za politiko, ki nas slabi. In mišlimo vedno to, kar je največje važnosti: Samo ako Srbi vzdrže in obdržijo Macedonijo, tedaj se bodejo lahko borili proti Avstriji, ker sicer nimajo zaledja ne zveze k temu. Samo tedaj, če ima naša bodoča država svoboden prehod preko Vardarske doline (in to znači, če ima Macedonijo), lahko ohrani našo jadransko obalo, in naše Primorje. Kajti kako naj branimo Jadran in Dalmacijo, in Trst in Istro, če nam Italija ali pa kdo drugi zapre pot pri Brindisi in Valone zvezo z ostalim svetom, če nimamo dohoda na Solun ali če imamo sovražnike za hrbtno? In žalibog, moram povedati, da je Italija za to jako dobro vedela, in zato je tudi ona svoje dnij bujskala Bulgarsko, da zahteva Macedonijo, in danes pošilja Italija svojo armado samo v Valomo, da brani za sebe Albanijo in ta ključ Jadrana, da ne pridejo v to Albanijo ne Bulgari, ne Srbi.

ZA NAŠO SMRT.

In zakaj Bulgarijo, toliko težji po Macedoniji? Razven tega, da jo k temu naganjajo v prvi vrsti pobulgarjeni Macedonci, ki imajo danes prvo besedo v Bulgariji, je še drug vzrok: Ferdinand Koburški, bulgarski kralj, ali kakor se on naziva: car vseh Bulgarov, je Nemec, Avstrijanec in pred našim napadom se je izjavil angleškemu poslaniku: "Ako zmaga Rusija, tedaj bom odvisen od nje, in če zmaga Nemčija, tedaj bom odvisen od nje, in če mi je prosto dano, da si izberem, čegav hlapec bom, bom kakor rojen Nemec, raje zbral Nemca za gospodarja, ki mi je brat, kakor pa Rusa, ki mi je tuj." Te besede so resnične in dokazujejo, da Ferdinand vodi samo svojo osebno politiko in se me ozira na bulgarski narod. Ferdinand želi, da pod protektoratom Nemcev postane gospodar na Balkanu in mogoče celo v Carigradu. On se hoče maščevati Rusiji, ker ga svoj čas dolgo ni hotela priznati za kneza Bulgarije. On hoče vladati na štirih morjih: to je Na Črnem, Marmarskem, Egejskem in Jadranskem (preko Albanije). Kadar koli je Bulgarska zahtevala Macedonijo, nikdar se ni zadovoljila s ponudbami, kjer ne bi bilo zraven Bitolja in Dobroja. Zakaj? Kajti bulgarski vladar ni bilo za par stotin kilometrov zemlje več ali manj, pač pa do dveh stvari: da popolnoma oddeli Srbijo od Grške, in da zapre Srbiji vsako pot do Soluna; drugič pa da, dobi mejo do Albanije in potem prost izhod na Jadran. In zakaj je Bulgarija to zahtevala? Zato, ker ne želi, da bo Srbija neodvisna in da si pridobi več moči, zato ker Bulgarija hoče onemogočiti Srbiji, da izvrši svojo borbo z Avstrijo in ker hoče Bulgarijo onemogočiti, da bi se zjedini vsi jugoslovanski narodi. Zato ker Ferdinand s svojimi petimi milijoni prebivalci ne bi mogel biti gospodar Balkana napram Jugoslaviji z 12 milijoni prebivalcev, složnih v eni sami državi.

In glejte za to, da prepreči Jugoslavijo, da zdrobi edino silo, ki more ustvariti Jugoslavijo: Srbijo, in s svojimi fanatiziranimi Bulgari pljuje na slovanstvo, izdaja Rusijo, zbada z nožem v ledje Srbije in ukazuje klati ta mučniški narod.

Ali moremo torej mi Hrvati in Slovenci se družiti z onimi, ki rušijo edino nado našega osvobodjenja? Ali moremo opravičevati s kateregakoli stališča bulgarsko bratormono politiko? Če bi jim dali Srbi Niš in Beograd, tedaj bulgarskim šovinistom se ne bi bilo dovolj, in naredili bi ravno tako, kakor delajo danes, kajti Bulgarom mi za par kilometrov zemlje, ampak Bulgarom se gre za to, da zrušijo Srbijo in po Srbiji Jugoslavijo, da oni zavladajo na Balkanu v nesrečo suženjstva in narodne smrti Hrvatov in Slovencev.

Milan Marjanovič
New York, 12. nov. 1915.

Strašne žrtve svetovnih vojsk.

Pri ministerskem posvetovanju na Dunaju se je izjavil nedavno tega avstrijski finančni minister, da velja državo vsak vojak na dan 12 kron. In pri tej svoti niso vštete pokojnine, odškodnine in mali stroški, ki jih nosi vojna s seboj. Vojna, ki traja šest mesecev in katere se udeležijo dva milijona vojakov, bi veljala 4.300.000.000.

V angleškem listu "Quarterly Review" priobčuje angleški strokovnjak Edgar Crammond, jako zanimivo vprašanje, koliko velja moderna vojska. Posebno hoče vedeti, koliko bo veljala današnja evropska vojska. Zato je vzel za podlagu račune nekatere prejšnje velike vojske. Začenja z vojsko, ki se je vršila med Francozi in Nemci leta 1870-1871. V tej vojni so Francozi zgu-

bili vsega skupaj 21.500 častnikov in 702.000 mož, ranjenih, ubitih in ujetih. Za vojno je potrošila Francija 1.305.000.000 frankov, Nemci pa je veljala vojna 1.860.000.000 mark. Nemške zgube so znašale 6247 častnikov in 123.000 mož.

Angleška vojska z Buri je trajala 31 mesecev. Anglija je zgubila v tej vojni 44.700 mož. Kakor so preračunali angleški finančniki, je veljala ta vojna angleški narod 5.064.000.000, dasiravno je bila vojska bolj majhna. Rusko-japonska vojna je trajala skoro leto in pol. Japonci so zgubili v tej vojni 135.000 ljudi, stroški za Japonsko so pa znašali \$1.000.000.000. Rusija je zgubila mnogo več. Ubitih, ranjenih in ujetih je bilo do 350.000. Stroški vone pa znašali tri milijarde rubljev.

[Pisatelj je mnenja, da je stala vojna Nemčijo tekom prvih šest tednov tri milijarde mark. K temu pa se mora prišteti še ogromne zgube na trgovini in na splošnem premoženju posameznih državljanov. Premoženje angleških državljanov se je znižalo že sedaj za deset procentov. V Angliji se cenijo privatno premoženje posameznih državljanov na 100 milijard, in potrošenih je danes že 19 milijard, kar je naravnost ogromna svota. Tako je v eni državi, kolikšni pa so stroški vseh držav, ki so danes v vojni, pa je teško presoditi. Številke so tako ogromne, da se človeku težijo lasje.

Z obzirom na svetovno vojno je prav umestno, če skušamo odstraniti nekatere krive ideje glede zgub v posameznih bitkah moderne vojne. Splošno je razširjeno mnenje, da današnje moderno orožje povzroča šilne zgube človeškega življenja. Da se zmanjša to pretiravanje, je dobro, če napišemo jako dobro študijo dveh višjih častnikov, enega Francoza in enega Španca. Pogledali bomo le vojne zgube zadnjih večjih bitk.

V bitki pri Magenti, leta 1859 je bilo 48.000 Francozov in Sardincev, od teh jih je padlo ali so bili ranjeni 3970. Avstrijcev je bilo 62.620, in od teh jih je padlo 5670. Treba je še opomniti, da se je v tej vojni prvi pot rabil top moderne vrste.

Leta 1866 so se Avstrijci in Nemci tepli pri Kraljevem Gracu na Češkem. V tej vojni so imeli Prusi prvikat modernu puško. Prusov je bilo 220.982. Avstrijcev je pa bilo 215.134. Prusi so imeli dobre puške in srednje vrste topove, Avstrijci so pa imeli izvrstne topove, toda zastarele puške, in naravno je, da so bile zgube avstrijske armade večje.

Leta 1870, ko se je vršila francosko-nemška vojna, je vladala velika razlika v orožju. Prusi so imeli še stare puške od leta 1866, toda so dobili moderno topništvo, dočim so imeli Francozi precej boljše puške. V najbolj krvavih bitkah so razdela Nemci zgubili po 11,22 odstotkov napadajočega vojaštva, a Francozi le po 9 odstotkov.

Leta 1877 se je vršila vojska med Rusi in Turki. Najbolj silna je bila bitka pri Plevni. Rusov je bilo 120.000, a Turkov 36.000. Toda Turki so imeli 15 odstotkov zgub, dočim so jih imeli Rusi niti dva odstotka ne.

V bitki pri Liao-Yangu, v Mandžuriji, so Japonci postavili v bojne vrste 220.000 ljudi z 750 topovi, dočim je štela ruska armada v isti bitki 150.000 mož in 600 topov. Japonci so zgubili 30.000 mož, a Rusi 13.500, to je, 13 odstotkov proti 9.

Moderno orožje ni tista sila, ki bi povzročala večje zgube moštva v vojni. Kajti za vsako moderno orožje se objednema tudi proti-orozje, obramba, ki varuje moštvo pred zgubami. Nemci v današnji vojni napadajo s strupenimi plini, in Francozi so znašli posebna pokrivala proti tem plinom. Suknjene vojaške čepice so se umaknile jeklenim, ki veliko bolj zadržujejo puškin krog-

ljo. Iz zrakovcev mečejo bombe, toda iznašli so posebne topove, ki streljajo v zrak. Submarin ima največjega sovražnika v torpednem rušilcu.

Gotovo, čas in podaljšanje vojskovanja prinese nove silne žrtve. Gorenji članek ni bil napisan, da bi se hotelo trditi, da vojska ni mesarsko klanje, ampak napisali smo le, da moderno orožje ni ravno tako morilno kot bi se pričakovalo. Kulturna in napredek ter svobodnejši duh človečanstva pa bo vse to ustavilo. Brez orožja se bomo lahko bratsko sporazumeli med seboj.

Alkoholizem.

Dr. F. J. Kern.

Slovenci nismo abstinenti. Včasih celo pregloboko pogledamo v kozarec, posebno ob času trgatve in okoli sv. Martina. Od teškega dnevnega dela izmručenim delavcem skoro ni zameriti, da si iščeje utehe v alkoholu, ki jih spremlja v bivališče duhov in sladkih sanj. Pri delu težaki, pri kozarcu vina kralji in cesarji. S pijančo se rojaki maščujejo nad usodo, ki jim je naklonila tako teško delo.

Nisem zagovornik pijančevanja, pa tudi popolen abstinent nisem. V zmernosti je sreča.

Veliko se je pisalo o alkoholizmu in se še piše. Zdravniki še sedaj niso na jasnem, ako alkohol kdaj koristi bolniku, recimo za pljučnico, ali ne. Nekateri svetujejo, da bolnik s pljučnico dobi gotovo količino alkohola, ker baje pomaga pri odtoku krvi in dobro upliva na srce, drugi trdijo, da je alkohol vedno depresant, to je, da slaboupliva na bolezn.

Nekateri zdravniki so mnenja, da je bolezen na obistih (Brightova bolezen.) in na jetrih, največkrat posledica pijančevanja. Resnica je, da je med našimi ljudmi primeroma malo bolnih na teh boleznih, če izzbamemo akutne slučaje. Več abstinentov zbolni na obistih kot pa pijancev. Celo slavni angleški zdravnik Dr. Osler trdi, da v Ameriki umori meso več ljudi kot pa alkohol, ker so Amerikanci, kakor znano, strastni ljubitelji mesa. Da našim ljudem alkohol toliko ne škoduje, je v prvi vrsti pripisati dejstvu, da si ga s teškim delom sproti spravljajo iz sistema, drugič pa, ker Slovenci ne spijejo toliko zganja, kakor nekatere druge narodnosti, recimo Irce in Amerikanci, ki so vdani večinoma žgani pijači. Večina naših ljudi pije pivo in vino, in žganje le v majhni meri, dočim Irce in drugi spijejo po en kvort žganja na dan in še več. Žganje obstoji iz 50 procentov alkohola, vino iz 15 in pivo od 4-7. Človek lahko spije petnajstkrat toliko piva kot žganja, da zavzije isto količino alkohola.

Velik razlog je, če pride alkohol v človeški želodec nerazredčen, to je malo zmešan z vodo, ali pa če je želodec obnem poln drugih jedi ali pijač. (vode.) Alkohol veliko manj škoduje, če pijemo na poln želodec, kakor če pijemo na prazen želodec.

Ako človek spije močno žganje na prazen želodec, gre alkohol iz želodca naravnost v jetra, katera se sčasoma strdijo, in dostikrat to povzroči vodenico. Ako pijemo po jedi ali alkohol zmešan z vodo (v podo bi piva ali vina) tedaj gre alkohol z vodo vred v čreva in je počasni vsrkan v sistem, torej ni naval na jetra tako velik. Želodec vsrkava alkohol, ne pa vode.

Najslabše je, ako uživamo alkohol na tešče, pa bodisi alkohol ene ali druge vrste pranjeve ali slivovec nista izjema. Tedaj je želodec prazen, alkohol gre naravnost iz njega v jetra, ki se sčasoma pokvarijo, kakor tudi obisti. Zato toliko gostilničarjev umre za boleznimi na jetrih in obistih, ki navadno povzročajo vodenico.

Gotovo ste slišali že o delirium tremens. To je akutna bolezen, posledica alkoholizma, ki povzroči, da bolnik vidi vsako

vrstne pošasti, kače (zato angleško "snakes") gade, Indijance, leve, medvede, itd. Zraven tega človek jako oslabi in se trese po celem životu. Delirium tremens lahko imenujemo zastrupljenje z alkoholom. Veliko jih umre vsled pljučnice ali vodenelosti možgan.

Naletel sem že na bolnika, ki je bil, kar bi mi rekli, zmeren pivec. Vsak dan je spil en ali dva kozarčka žganja. Doletelega je nesreča, da se je pobil na nogi, ali da si je zlomil roko. Postal je začasnó blazen (delirium tremens) ker mu je nesreča pretresla živčevje, da je zgubil kontrolo sam nad seboj.

Alkohol nam ne škoduje toliko telesno kot duševno in gmotno. Kdor je udan alkoholu, nima čuta za izobrazbo ni tudi zanima ga ne napredek, ki se vrši na svetu. Za njega drugi odločujejo; nima svoje volje in ne pozna, kam ga kliče dolžnost. Živi brez organizacije in izvršuje najtežja dela. S svojo družino ravna surovo, preklanja in govori nesposobno.

Pravega pijanca je teško spreobrniti, kakor človeka, ki uživa morfijski kokain. Veliko jih zaide v asil za slaboumne. Ravno trdovratni pijanci največ pospešujejo gibanje za popolno odpravo alkoholnih pijač, ki se je razvilo po Ameriki zadnja leta v taki meri.

Iz gorenjih podatkov sklepamo lahko sledeče:

1. Ne uživaj preveč žganja.
2. Ne pij na tešče.
3. Ne zanemarij svoje družine s pijančevanjem.
4. Gostilničarji pomnite, da je zdravje prvo, potem šele "business".
5. Bodimo narod zmernih in treznih mož.

Gro mtopov s goške fronte se sliši tudi v zagrebški okolici. Zagrebški listi poročajo, da je bilo kanonado posebno razločno slišati v Podsudu in na vojaškem vežbišču pri Zagrebu.

Iz begunskih krogov na Štajerskem se piše: Letina na Štajerskem je povsod dobra. Tudi živine je dosti. A draginja je velikanska. Producentje bogate, begunci z juga pa smo hudo udarjeni.

Poročil se je Franc Petrovič, trgovec in posestnik v Postojni z gospico Marico Dolgan iz Košane.

Nemci krađejo v Belgiji.

Rotterdam, 25. nov. Sedaj, ko ima Nemčija Belgijo zasedeno že eno leto, se je dognalo, da so morali Belgiji plačati Nemcem že 500.000.000 frankov vojnega davka, in sicer, vsako mesto gotovo svoto. Katere mesto ne plača, postreljajo Nemci nekaj najboljših državljanov. Mesto Buselj samo mora plačati \$5.000.000 na mesec. Tako so Nemci odnesli Belgijcem skoro vse njih premoženje.

Nemci ponujajo mir?

Solun, 25. nov. Tu se z gotovostjo trdi, da je nemški general Mackensen, na povelje nemškega cesarja ponudil Srbom mir. Sovražnosti bi se morale ustaviti, vsaka armada bi ostala kjer je, kakor bi se mirovni zastopniki sešli. Srbija naj bi odstopila Bulgariji ves svet od Knjaževaca do Pirota in Macedonijo. Srbi bi obdržali ostalo zemljo. Srbi so to ponudbo kategorično odklonili.

DENARJE V STARO DOMOVINO.

Pošiljamo denar na Kranj, Štajersko, Primorsko, Korosko, Tirolsko, Češko, Hrvaško in Ogrsko tako zanesljivo kakor pred vojno. Iz pošiljanja zadnjih treh mesecev smo se do dobrega prepričali, da pride denar tudi sedaj sigurno v roke naslovnikov. — Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Čene:			
5.....	.90	120....	18.25
10.....	1.70	130....	19.30
15.....	2.45	140....	21.30
20.....	3.20	150....	22.80
25.....	3.90	160....	24.35
30.....	4.75	170....	25.85
35.....	5.50	180....	27.40
40.....	6.30	190....	28.90
45.....	7.05	200....	30.40
50.....	7.70	250....	38.00
55.....	8.55	300....	45.60
60.....	9.30	350....	53.20
65.....	10.05	400....	60.80
70.....	10.80	450....	68.40
75.....	11.55	500....	76.00
80.....	12.35	600....	91.20
85.....	13.10	700....	106.40
90.....	13.85	800....	121.60
95.....	14.60	900....	136.80
100.....	15.35	1000....	152.00

TVRDKA FRANK ŠAKBER.
22 Cortlandt St., New York, N. Y.

Naprodaj je ali v najemje da nova hiša za 2 družini v sredini Slovenske nasebine v Euclid, O. 4 minute od mestne meje na E. Miller ave. Se proda na mesečna odplačila po \$20 na mesec in \$200 se plača takoj. Da se v najem za \$7 ali \$8 na mesec. Poizvedite pri Fr. Kracker, 6102 St. Clair ave. (100)

Opremljena soba za dva fanta se odda v najem, s hrano ali brez. 1427 E. 49th St.

Jako čedna front soba za 1 ali 2 fanta se odda v najem. Vprašajte 1176 E. 61st St. zgorej. (98)

DECEMBER 26th
JE ZADNJI DAN ZA IZLET
VIA
NICKEL PLATE ROAD
25c do \$1 izlet.
DO STO MILJ NAOKOL.
Za pojasnila se obrnite na:
E. A. Akers, agent, Cleveland, O

NAZNANILO.
Slovenskim rodbinam v Clevelandu in okolici naznanjam, da kadar nameravate kupovati pri May Co., da vedno vprašate za slovensko tolmaciljo, ki se nahaja v "Foreign Department" in Vam je vedno narazpolago. Zahvaljujem se vnaprej za Vašo naklonenost (104)

TEREZIJA JUSTIN.
slovenska tolmacilja.

ROJAKI, ZNANCI!

Čistim in likam vse moške in ženske obleke. Ako hočete v resnici dobro, ščiščeno obleko, vam rad postrežem. Izvršujem vsakovrstna popravila na oblekah. Pri meni ščiščena in popravljena obleka vam zaleže za novo. Ne mislite za svojo, da se ne izplača. Če je še tako zdelana, jaz vam jo uredim. Dobiček, bova imela oba, jaz skromni zaslužek, vi pa še dobro obleko. Za najmanjšo naročilo vam bom hvaležen.

IGNAC SMUK,
1051 Addison Rd.

Od pekarije na vogalu Addison in St. Clair prvo poslopje proti Superior. Mon (94)

RICHMAN'S
United
clothes always
DESET.
Tekom 35 let se prodajajo Richman's obleke in suknje po deset dolarjev. Ob krizi in dobrih časih, vedno so po deset dolarjev. Na tisoče mož je kupilo te obleke, in vedno so pet prihajajo. Ena cena za vse, nič razprodaje, nič predhodkov, to je kar vabi ljudi k nam.

RICHMAN'S CLOTHES
Narejene v naši lastni tovarni na W. 9th St. In prodajane naravnost vam in si prirahnite \$5 in \$8.
Odpri v soboto do 10. zvečer.

The Richman Co.
Ontario St. veg. Prospect.

VELIKA RAZPRODAJA
PRI
TOLSTOY
6217 ST. CLAIR AVE.
Otročje in ženske suknje se morajo prodati takoj brez razlike cene. Blanketi in kovrti ženske in otročje obleke ter mufi. Pridite in si prirahnite denar za božič. Naša trgovina je blizu sl. cerkve.

6101 St. Clair Avenue
Tu se dobi dobra in pristna pijača
POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA.

Guenther's Sloven. Lekarna,
Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

"Raje bi hranil denar"
Ne za mene. Raje bi hranil denar.
Ha! Saj je samo en nikelj.
Da, toda jaz ne zapravljam nikljov. Dvajset nikljov za tebe, je dolar za mene v banko.
Ali imaš kje spravljen denar?
Da, v The CLEVELAND TRUST CO.
Koliko?
Trideset dolarjev od zadnjega božiča, oče mi je dal in sam sem prirahnil.
Ali je teško hraniti?
Ne, da denar v domačo hranilnico, in ko imaš veliko, pa neš na banko.
Trideset dolarjev! Mogoče bo tudi moj oče me ni pomagal, da začnem hraniti.

The Cleveland Trust Company
F. M. Goff, President

SLOVENSKA LIČA

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
 Upravni tajnik:
 Edward Kalish, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 Literarni tajnik:

Ivan Blatnik, General Delivery, Seattle, Wash.
 Rudolf Trötsch, 293 W. Central Park, New York, N. Y.
 John Jager, blagajnik, 6241 Upton Ave., So. Minneapolis, Minn.

Denar, kolikor ga podružnica sama ne potrebuje, naj blagovoljno posla-
 ti Mr. John Jager. Vplačana svota bo potrjena po blagajniku in razglaše-
 na po slovenskih listih. Istočasno naj tudi obvestijo gl. tajnika, koliko de-
 narja so poslali.

IZ VRH. URADA TAJNIKA S. D. Z.

V analizu pravih, točka 101, se bo de-
 lo v mesecu decembru t. l. vršilo vo-
 litivno novih uradnikov za leto 1916 pri
 krajevnih društvih Zveze.

Tem potom se priporoča članom in
 članicam, da se se v tem mesecu ude-
 leže v polnem številu in volijo v ob-
 dor dobro in delavne članice in član-
 ice, kateri imajo možnost in vseje-
 lje poljati odborniki posel.

Posebno se v tem slučaju priporo-
 ča dobrega tajnika ali tajnice, če je
 pri društvu tajnik-ica dober, gre po-
 slovanje vedno v lepem redu naprej.

Bojnik, če je bolan dobi svojo podpo-
 ro, član-ica, če je plačal svoj asse-
 sment, se mu ni treba bati da bo sus-
 pendiran itd. a v nasprotnem slučaju,
 če je tajnik-ica slab, vedno so protesti,
 primanjkljaj pri bolniški podpori in
 suspendacije potem hudejše na vrh.

Članice, da so oni zakrivil.

Vrh. odborniki, kateri so izvoljeni
 od konvencije za dobo treh let, se
 morajo strogo držati pravih in točk,
 katere je konvencija jim naložila za
 spoštovati.

To sem omenil glede tega, ker pri-
 hajajo na vrh. urad razna razlajava
 pisma zoper tega ali onega vrh. od-
 bornika.

Ker ima Zveza pet posmrtninskih
 razredov in pet bolniških oddelkov,
 se samo ob sebi ume, da imajo tajniki
 in tajnice obilo posla s temi, ker so
 člani in članice zavarovani po raznih
 posmrtninskih razredih in bolniških
 oddelkih, drugi zopet samo za posmr-
 tino, kateri plačujejo njih assement
 po N. F. C. L., naj društva plačajo
 svoje tajnike in tajnice pošteno za
 njih delo, trud in poštenost.

Stari tajniki in tajnice bodo pre-
 jeli iz vrh. urada poseben listine, da
 naznanjajo poseben listine, da
 uradnikov za leto 1916.

Kakor vsako leto tudi letos bodo
 trebali na novo prepisati assement knji-
 go za leto 1916.

Iz vrh. urada bodo po novem letu
 razposlani na vsa krajevna društva
 novi imeniki po zaporednih certifikat
 številkah, val novo izvoljeni tajniki
 in tajnice naj toliko časa počakajo s
 prepisom knjig, dokler ne sprejmejo
 imenika.

Člane in članice se opozarja, da
 plačajo v mesecu decembru svoj asse-
 ment, enako člani in članice, kateri
 dolgujejo edem, dva in tri mesece,
 da poravnajo njih dolgov, ker s koncem
 decembra se zaključijo assement knji-
 ge v vrh. uradu in pri krajevni društvih
 in a tem prihranite veliko dela
 tajniku in vrh. uradu, ako ima vsak
 član in članica plačane njih assemen-
 te.

V sredi meseca decembra, bodo na
 vsa krajevna društva razposlani
 kolektorji za leto 1916, vsi tajniki in
 tajnice naj gledajo na to, da bodo
 vsaki član in članica prejeli po enega,
 na teh kolektorjih bodo tiskane vse
 lestitve N. F. C. L. za pet posmrtnin-
 skih razredov in pet bolniških oddel-
 kov; poleg teh dveh assementov je
 priložen tudi upravni sklad.

Vrh. odbor je dal tiskati kolektorje
 v vrh. odboru agencije in reklame
 za to domačo organizacijo, ker je se
 veliko rojakov in rojakin v Clevelandu
 in okolici, ki se niso pri nobenem
 društvu, za to se apelira na članstvo
 Zveze, da se po novem letu primemo
 boljše agitacije za pridobitev novih
 članov, ker drugo leto je leto druge
 redne reorganizirane Zveze konven-
 cije, katere se bodo vršila drugi pon-
 dulek v septembru.

Zadnjih par mesecev je pristopilo
 zelo veliko članic, in članov bolj ma-
 lo, iz tega se razvidi, da so članice
 bile v tem času zelo aktivne za pri-
 dobitev novih članic. So društva pri
 naši Zvezi, ki v reamtu se malo zani-
 majo za pridobitev novih članov, kaj
 je to temu vzrok? Meseca januarja
 prihodnje leta bodo izdan izkaz ko-
 liko so društva plačala in vzela iz
 Zveze, enako poročilo o napredku
 članstva.

Brataki razpravljajte, vrh. tajnik
 Fr. Hudovernik, vrh. tajnik

POD VSAKIM POGOJEM.

Pri vsaki bolezni je potrebno po-
 trebno, da se obdrži življenska moč
 bolnika. Če človeka moč dosledno
 aginja, tedaj je jako malo upanja, da
 človek ozdravi, toda če ustavimo to
 slabost, moči in začnemo dobivati
 moč, nam ni treba nikdar upanja zgubi-
 ti. Zato najbolj zanesljivih zdravil
 za ojačanje prebavilnih organov je
 Trimerjevo ameriško grenko vino, ki
 najprej izčisti iz prebavilnih organov
 vse onesnaženo stvar in jih drži čis-
 te, na drugem prostoru pa ojači mi-
 šice in jih prisili, da svojo dolžnost
 redno opravljajo. To zdravilo čisti
 kri, pomaga prebavi. Po lekarnah.
 Cena \$1.00. Jos. Trimer, izdelovalec,
 1333-39 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Če drgnete truplo s Trimerjevim li-
 nimentom odstranite bolečine, napet-
 ja in zajedno utrdite živce. Cena 25
 in 50 centov, po pošti 35 in 60 centov.

POZOR!

Slovenski šotor št. 1288 of
 Maccebecs vabi vse člane na
 občni zbor dne 12. dec. 1915 ob
 8. uri zjutraj v navadnih pro-
 storih. Dolžnost vsakega člana
 je, da se zanesljivo udeleži ob-
 čnega zborovanja. Važne točke
 bodo na dnevnem redu, poseb-
 no volitev novih uradnikov za
 leto 1916. Zatorej so bratje pro-
 šeni, da se udeležijo glavne se-
 je. Z bratskim pozdravom Ant.
 Gačnik, tajnik.

BOLEČINE NA HRBTU.

Berke, kaj plače Mrs. E. Macek,
 Woodstock, Minn. "Imela sem po-
 sten glavobol. Naročila sem Severova
 zdravila za obisti in jeter. Ko sem
 razbila ta zdravila en teden, bolečine
 niso bile tako močne, in ko sem po-
 ribilo eno steklenico, se bolečine ni-
 so več povrile. Razbila sem druge
 Severove medicine, in vselej z dobi-
 mi posledicami." Vnetje obisti in
 jeter, sprestranje ali odvajanje teš-
 ke vode, bolečine pri odvajanju vode,
 napetost noge, vse to ima vzrok v je-
 jetih. Hitro se lahko ozdravi, če
 rabite Severova zdravila za obisti in
 jeter. Cena 50c in \$1.00, po vseh le-
 karnah. Ali ste dobili Severov alima-
 nano za 1916 v vaši lekarni? Je za-
 stonj. Če ga ne morete dobiti, pišite
 naravnost na W. F. Sever Co. Cedar
 Rapids, Ia.

NAZNANILO.

Spodaj podpisani naznanjam, da
 tvrdka Travnikar in Jare ni več, da
 sem sedaj sam v svoji trgovini in da
 imam še vedno mnogo lotov, pose-
 stev in hiš naprodaj. S spoštovanjem
 GEO. TRAVNIKAR,
 1357 E. 55th St.

POZOR.

Dejo dobijo takoj dekleta, stara
 18 let in več, dobro stalno
 delo. Vprašajte takoj pri Lake
 Erie Iron Co. 915 E. 63rd St.
 severno od St. Clair ave. (100)

POZOR.

Takoj dobijo delo možje,
 stalno in dobro. Vprašajte takoj
 pri Lake Erie Iron Co. 915
 E. 63rd St. severno od St. Clair
 ave. (100)

POZOR.

450 ženskih in otročjih su-
 kenj iz najfinjšega blaga, vse
 številke do 50, fino izdelane,
 najnovejše mode, mora biti
 razprodano radi pomanjkanja
 prostora po sledečih cenah:

ŽENSKÉ SUKNJE:

poprej \$ 7.50, sedaj \$ 3.95
 poprej \$ 9.50, sedaj \$ 4.75
 poprej \$10.75, sedaj \$ 6.95
 poprej \$12.50, sedaj \$ 7.75
 poprej \$14.75, sedaj \$ 9.75
 poprej \$17.50, sedaj \$11.95
 poprej \$19.50, sedaj \$12.95
 poprej \$21.00, sedaj \$13.95
 poprej \$22.50, sedaj \$14.95
 poprej \$25.00, sedaj \$15.95
 poprej \$27.50, sedaj \$17.75

OTROČJE SUKNJE.

številka 2 — 14.

poprej \$ 4.50, sedaj \$ 2.95
 poprej \$ 5.50, sedaj \$ 3.95
 poprej \$ 6.50, sedaj \$ 4.75
 poprej \$ 7.50, sedaj \$ 5.45
 poprej \$ 8.50, sedaj \$ 6.45

Vse ženske, moške in otroč-
 je čisto volnene svadre dobite
 pri meni po nižji kakor tovar-
 niški ceni.

Nadalje dobite vse ženske
 obleke z žekotom, princess ob-
 leke in kilke po skrajno zniža-
 ni ceni.

Zapomnite si samo to, da do-
 bite pri meni samo čisto sveže,
 dobro, moderno in trpežno bla-
 go.

Za obilen obisk se vam naj-
 topleje priporočam
BENO B. LEUSTIG,
 6424 St. Clair ave.

En pošten fant dobi stanovanje
 in hrano, s kopalščem na raz-
 poiago 5801 Prosser ave. (98)

Slovenec išče službo v groceriji
 ali v saloonu kot dober barten-
 der 14416 Darwin ave. (99)

NAZNANILO.

Članice dr. Slovenske šotice naj-
 uljudneje prosim, da se polnoštevilno
 udeležijo mesečne seje dne 7. dec.
 ker bo to radnja seja v tem letu ter
 se bo obrednem volil tudi odbor za
 leto 1916. Dolžnost vseh sester je,
 posebno pa onih, ki pridajo komaj
 enkrat ali dvakrat na leto na sejo, da
 se te seje udeležijo. Da ne bo potem
 zopet celo leto zabavljanje čez to ali
 drugo odborico. In kar je še najbolj
 važno, da plača vsaka svoj assement
 pri sebi in ne na domu tajnice. S tem
 boste pokazale, da ste res zveste
 članice društva. S sestrskim pozdra-
 vom Fannie Trbežnik, tajnica (98)

ZA MATERE.

Neravno hranjenje otrok pogosto-
 krat zapuša sledove pri materah in
 jih precej slabi. Ozdravljenje je jako
 počasno. Mi bi priporočali materam,
 ki trpijo na slabosti in zaprtju, da se
 sanesajo na Trimerjevo ameriško
 grenko vino. Pobjoljša njih prebavo,
 prepreči zaprtje. To zdravilo je se-
 stavišeno iz zdravilnih zelišč in iz-
 vrstnega rudočnega vina, nima nobe-
 nih mineralij, če ste bolni, nervoz-
 ni, zaprti, imate slabo kri, vselej se
 poslužite tega zdravila. Pa lekarnah.
 Cena \$1.00. Jos. Trimer, 1333-39 So.
 Ashland ave. Chicago, Ill.

Z delom preobložene mlince naj se
 drgnejo s Trimerjevim linimentom.
 Dobijo elastičnost in moč. Cena 25
 in 50c, po pošti 35 in 60 centov.

POZOR!

Slovensko podporno društvo Do-
 slušencev naznanja vsem svojim član-
 am, da se gotovo udeležijo seje dne
 5. decembra t. l. v nedeljo, ker se
 vršijo volitve društvenih uradnikov.
 Vsakega brata je dolžnost, da pride
 gotovo na sejo. Z bratskim pozdra-
 vom Jos. Travnikar, tajnik 1357 E.
 55th St.

OGLAS.

Vsem članom dr. Glas Clev.
 Delavcev, št. 9. SDZ se nazna-
 nja, da se gotovo udeležijo pri-
 hodnje redne mesečne seje 19.
 dec. 1915. Pobrle se bodejo
 uplačnine knjižice, da se na no-
 vo uredijo za leto 1916. Ker je
 pa več važnih stvari na dnev-
 nem redu, se prične seja toč-
 no ob 8. uri dop., ne pa ob 9.
 uri. Obenem se tudi naznani,
 da kdor ne more priti na sejo
 plačati assementa, bo lahko to
 storil pri dr. tajniku isto v so-
 boti pred sejo ter potem do
 zadnjega v mesecu. Ker pa no-
 ben član ni nič oškodovan, ra-
 ditega so določene ure od 6.
 do pol osmih zvečer. To velja
 tudi za bolnike in vse druge
 stvari. Odsedaj in za prihodnje
 leto 1916. Z bratskim pozdra-
 vom, S. Pirnat, tajnik.

Stalno delo dobijo delavci takoj.
 Oglasite se takoj, ker lah-
 ko takoj pričnete delati. Oglasi-
 te se pri Union Salt Co. Ad-
 dison Rd. & Lake Shore R'y
 (99)

Pozor rojaki!

Miklavž in božič se bližata.
 Ravno sedaj imamo razprodaj-
 je, in če ste namenjeni kaj ku-
 piti družini za Miklavža ali za
 božič, si lahko sedaj prihranite
 denar. Vaš deček bo najbolj
 vesel, če mu Miklavž prinese
 "rober-boots". Mi jih imamo
 veliko in jako poceni. Imamo
 vsakovrstna obuvla za moške
 ženske in otroke po najnižji
 ceni. Skrajno nizke cene: Klo-
 buki za dečke in deklice, vredni
 \$1.00 po 20c, vredni \$3.00, se-
 daj samo \$1.00. Moški klobuki:
 vredni \$2.00, sedaj samo 90c.
 Vredni \$3.00, sedaj samo \$1.75.
 Moške kape: vredne \$6.00, se-
 daj samo \$3.50, moški in žen-
 ski svetri, čisto volneni vredni
 \$7.00, sedaj po \$3.75.

Moške hlače po tovarniški
 ceni. Moške bralce po 39 in
 45c. Ženske bele bluze napol-
 zastonj. Velika zaloga kovtrov
 po 85c. Imamo vsakovrstno
 blago na jarde, spodnje perilo
 za celo družino. Ker je gotova
 stvar, da gremo iz trgovine, bo-
 mo imeli razprodajo. Celo zi-
 mo bomo prodajali vse po
 najnižji ceni. Tudi dajemo
 znamke, za božič pa lepe kole-
 darje. Se priporočam rojakom
 za mnogobrojni obisk moje tr-
 govine. Za najmanjši nakup
 vam bom vedno hvaležen. Jos.
 Kos. 15406 Calcutta ave. Col-
 linwood, O. (98)

V PRIJAZNO OBVESTILO.

Slovenska Narodna Čitalnica
 prijazno obvešča slavno občin-
 stvo, da se prodajajo vstopnice
 k banketu pri sledečih: Vinko
 Pristov, 6114 St. Clair ave. Jos.
 Kalan, 6101 St. Clair ave. Fran-
 ces Lausche, 6121 St. Clair ave.
 Josipina Jereb, 1287 E. 55th St.
 Jos. Birk, 6006 St. Clair ave.
 John Breskvar, 3538 St. Clair
 ave. Primož Kokoč, 3902 St.
 Clair ave. Priporoča se roja-
 kom, da si pravočasno preskrbe
 vstopnice.
SL. NAROD. ČITALNICA.

POZOR!

Sprejmeta se dva pošena fan-
 ta na hrano in stanovanje. 5357
 Stanard ave. (98)

Slovenka dobi takoj delo za hiš-
 na dela. Dobra plača. 4322 St.
 Clair ave. (97)

National Drug Store!
 Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste.
 S posebno skrbnostjo izdehuje-
 mo zdravniške predpise. V za-
 logi imamo vse, kar je treba
 v najboljši lekarni. (45)

FINO VINO

vedno dobite pri Jos. Koželu.
 Belo, niagara in concord vino.
 Posebno ženskam je moje vi-
 no znano. Po stari navadi Jos.
 Kozely, 4734 Hamilton ave.

Bell Rosedale 2377 W. Cuy.
 Central 6678 R. Plin in kisik.
 Uradne ure od 9—12, in od
 1—5. Pondeljek, četrtek in so-
 boti zvečer od 6—8.

Dr. F. L. KENNEDY,
 zobozdravnik

Dretje zob brez bolečin. Delo
 garantirano. Govori se sloven-
 sko in nemško. 5402 Superior
 ave. vogal 55. ceste. Cleveland.
 Ohio. (23-46)

POZOR. SLOVENC!

Naznanjamo vam, da razva-
 žamo našo robo in blago na
 vse strani po najnižjih cenah.
 Postrežba točna. Za obilen
 obisk se vam priporočamo in
 se zahvaljujemo.
WAHCIC & KAISER,
 3244 St. Clair ave. (97)

NAZNANILO.

Tem potom opozarjam vse
 sestre dr. Srca Marije (staro),
 da se gotovo udeležijo prihod-
 nje mesečne seje, 9. dec. 1915,
 ker so jako važne stvari na
 dnevnem redu, obenem pa je
 tudi volitev dr. odbora za leto
 1916. Obenem vas pa tudi opo-
 zarjam, da gotovo poravnate,
 kar ste zaostale v assementu,
 pred novim letom. S sestrskim
 pozdravom Helena Mally, taj-
 nica, 1401 E. 63rd St. (97)

Zgubil se je pes, ki sliši na
 ime "Rovar", je srednje veliko-
 sti; ko se je zgubil, mi imel o-
 vratnika. Kdor ga dobi, se mu
 da lepa nagrada. Rozi Mihelič,
 5514 St. Clair ave. Tel. Central
 489 L. Rosedale 469 J. (98)

Pozor kegljavci!

Priporočam vam svoje novo
 fino urejeno kegljišče, kjer do-
 bite vselej fino zabavo v dobri
 družini. Vsak mesec se razde-
 lijo štiri nagrade, in sicer od 50c
 do \$5.00. Torej na svidenje!
JOHN KRALL
 961 Addison Rd. (98)

Rada bi zvedela za ono slo-
 vensko dekle "MARY", ki se
 je pred dvema letoma učila ši-
 vati pri Fanny Škafar na W.
 43rd St. Zelela bi, da mi nazna-
 ni naslov ali se sama zglašim,
 ker imam važne stvari z njo
 govoriti. Mary Namar, sestra
 Fanny Škafar, 4100 Clark ave. (97)

Takoj dobi delo Slovenka, se
 nič ne gleda, če je starejša ali
 če ima kakega otroka. Dobra
 plača. 5003 St. Clair ave. (98)

Hiše naprodaj.

Tri hiše imam naprodaj na
 glavni ulici St. Clair ave. Vse
 tri skupaj \$11,500. Na lahko
 odplačevanje. Renta prinesejo
 \$120 na mesec. Kdor misli ku-
 piti, naj se oglasi na 4018 St.
 Clair ave. (98)

Dobra ledenica (ice box) za
 mesarje, se proda po nizki ceni.
 Vprašajte na 16801 Waterloo
 Rd. Collinwood (97)

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK.

Dr. A. A. Kalbfleisch,
 6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvat-
 sko. Točna postrežba. Časo-
 piši na razpolago. Ženske
 strežnice. Edini zobozdravni-
 ki urad v mestu, kjer se govori
 slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:
 Od 9:30 do 11:30 dop.
 Od 1:30 do 5:00 pop.
 Od 6:00 do 8:00 zvečer

Telefon urada:
 East 408 J.

Telefon stanovanja:
 Eddy 1856 M.

A. M. KOLAR,
 Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovincem v
 obilen obisk. Točna postre-
 žba. Vedno sveže pijače.

8 - Hour Union
SCRAP TOBACCO

Je delan iz najboljšega duha-
 na za cigare. Samo najboljši
 tobak se potrebuje. Najboljši
 tobak za zvečenje. V vsakem
 paketu je kupon.

8-HOUR UNION
SCRAP Made

Pouk v angleščini in lepopis-
 ju potom doplavljanja. V Cleve-
 landu tudi s privatnim učite-
 ljem. Denar, ki se žrtvuje za sa-
 me izobrazbo, je najbolje nato-
 žen, in ne vžame ga ne kriza ne
 vojna. Pišite za pojasnila na
 SLOV. K. BOLA,
 6119 St. Clair ave. (48)
 CLEVELAND, OHIO.

Proda se lepa hiša, ali pa se da
 v najem. Za veliko družino.
 Hiša je na 1171 Addison Rd.
 Oglasite se na 1008 E. 64th St.
 (97)

PRVA IN EDINA
JUGOSLOVANSKA.

avtomobilska tovarna v Clevelandu
 Priporočam se vsem bratom Slo-
 vencem in Hrvatoma za vsa popra-
 vila, kar se tiče avtomobilov, kakor
 tudi predelovanje avtomobilov, na
 novo barvanje. Izdelujemo nove
 "body" po naročilu, brzo in poceni.
 Mi za vsako delo garantiramo.
 Imamo tudi vedno na razpolago
 avtomobile za svadbe, veselice in
 sprevede. Ako potrebujete kaj ena-
 cega, se obrnite na
 Carnegie Auto Body & Painting
 Shop.

ANDREAS ROBICH,
 3712 Carnegie ave.
 Bell Tel. Rosedale 170
 Ohio State 7054 L.
 Priporočamo se vsem rojakom.

Pozor rojaki!

Naprodaj je hiša, obstoječa
 s 5 sobami, kopalščem, plin, mo-
 derna električna napeljava, ce-
 sta tlakana in bo izplačana pri-
 hodnje leto, mimo gre kara,
 blizu E. 152nd St. lot 40x100,
 poleg katoliške cerkve in javna
 šola (East Clark). Nudi se le-
 pa prilika Slovincu, ki želi mal
 in prijazno dom za sebe, za ma-
 li denar, na lepem prostoru, nič
 dima. Poizvejte direktno pri
 lastniku na 14502 Saranac Rd.
 od 4—7 ure zvečer (99)

Kronične ali dogotrajne bolezni so

take, na katerih dolgo trpite.

Reumatizem bolečine v rokah, hrbtu, prsih, v rokah ali no-
 gah ali mišicah.

Zivci glavobol, nespanje, skrb, strah, vzruženost in vse živčne bo-
 lezni radi prevelikega dela.

Zelodec Zaprtje, slab apetit, slaba sapa v ustih, utrujenost zjutraj
 teškoča v želodcu praznina, plini, bruhanje, vrtoглаvost.

Katar v ušesih, nosu, grlu, prsih, želodcu,
 črevah ali drugih organov.

Vse te bolezni so dolgotrajne, ki trajajo mesece ali celo
 leta, in se jih ne more ozdraviti samo, če se pogleda na je-
 zik, ali če se potiplje žila ali če povzijete nekaj kapljice ali krog-
 ljice medicine. Da se take dolgotrajne bolezni uspešno zdravi,
 mora imeti zdravnik opremljen urad s posebnimi aparati, kjer
 je mnogo prostora in mora žrtvovati mnogo časa za svojega
 bolnika.

Taka zdravljenja se dajejo v mojih uradih že zadnjih
 dvajset let in imamo na stotine zahvalnih pism od zadovolj-
 nih bolnikov, v katerih se nam zahvaljujejo za zdravje, kate-
 rega smo jim vrnili. Vi ste dobrodošli, da pridete k nam vsak
 čas, da se sami

Denar.

Bush, ki je imel trgovsko agenturo na Rue Feydeau, in ki je že večkrat v težavnih okoliščinah pomagal Saccardu, opazuje še vedno krasni rubin, ob raz obrnjen navzgor, obvezan od krasnih solčnih žarkov. Videlo se je njegovo belo kravatno izpod nekaj fine elegantne suknje tja gori do sivih las, ki so padali v kodrih navzdol. Poručnik od solca, pomit od dežja, tak je bil njegov klobuk, kateremu starost ni mogla več dolžiti.

Konečno se pa Bush zave, da se ne nahaja na tem svetu.

"Ah, gospod Saccard! Kaj ste prišli na sprehod tod mimo?"

"Da, radi nekega ruskega pisma od nekega ruskega bankirja v Carigradu. In mislim sem na vašega brata radi prestave."

Bush, ki drži še vedno krasni rubin v svoji desnici in ga premetava semintja, sproži levice in reče, da bo dobil prestavo še isti večer. Toda Saccard pove, da se gre samo za par vrstic.

"Takoj grem k bratu, in upam, da mi bo stvar takoj uredil."

Tu ga prekine neka nenavadno debela ženska, pri gostih borze poznana kot gospa Mechin, katere debele roke so se ukvarjale z vsakovrstnimi umazanimi posli. Njena velikanska prsa in vodenični trebuh je tak napenjal obleko, da je slednja grozila vsak trenutek počiti. V rokah drži velikansko, črno denarnico, katere ni nikdar spustila. Onega dne je bila ta denarnica do vrha napolnjena in je pretila počiti ravno kot njena obleka.

"Ali pridete šele sedaj?" vpraša Bush, ki jo je najbrž pričakoval.

"Da, in prejela sem papirje iz Vendone; takoj jih prinesem s seboj."

"Dobro, pojdite! K meni... Danes nimam ničesar več tu opraviti!"

Plamteče je pogledal Saccard na prostorno listnico. Vedel je, da zaidejo tja motri ničvredne akcije bankrotiranih kompanij, s katerimi akcijami znaajo mali spekulanti še vedno delati dobičke. Te akcije so bile vredne včasih po 500 frankov, sedaj so se pa ti mali borzjanci pripravili za nje po deset ali dvajset vinarjev v nadi, da mogoče kdaj cena zopet naraste in je z dobičkom prodajo naprej. Pri morilni armadi visoke finance je bila gospa Mechin vedno kot vrana, ki koraka za četami. Nobena kompanija, nobena večja banka se ni porušila, ne da bi bila ona takoj zraven; povsod je vohala mrtevce, in čakala na mrtevce celo tam, kjer so se veselili srečnih spekulacij. Kajti vedela je, da je polom neizogiben, da pride dan kljanja, ko bo v blatu in krvi lahko ropala mrtevce in zastoj grabila velike vrednosti. In Saccard, kateremu se je vrtil po glavi njegov veliki projekt, da ustanovi velikansko banko, se je nehote stresel, nekoliko slutnjo je dobil pri pogledu na to listnico, ki je sprejemala vse papirje, katere so pri borzi ven pometali.

Ko hoče Bush staro žensko vzeti s seboj, ga zadrži Saccard.

"Torej grem lahko tja? Ali dobim brata gotovo tam?"

Oči žida pogledajo bolj mehko, in nekoliko skrbno presenečenje se ga poloti. "Moje ga brata? Da, gotovo, kje pa naj sicer sedaj hodi?"

"Dobro..."

Saccard zapusti oba spekulant in nadaljuje svojo pot proti Rue Notre-Dame-des-Victoires, po senčnatem drevo-redu.

Ta stran borznega trga je najbolj obiskovana in na gosto posejana s trgovskimi hišami in pariškimi hišnimi industrijami. Na altanah rožljaj žalusi, in cela družina ljudi iz provincije gleda z odprtimi ustni pri oknih ven v živo življenje. Nehote pogleda Saccard navzgor k tem ljudem in smeja se, kot bi hotel se pripraviti na napad. Hipoma pa pride iz neke beznice preko ceste nek dolga adut, ki se jako globoko prikloni pred njim.

"Gospod Saccard, ali nimate ničesar za mene? Opuštil sem kreditno banko in sedaj iščem primerne službe."

Jantrou je bil bivši gimnazijski učitelj, ki je bil prestavljen radi nekega dogodka iz Bordeaux v Pariz. Prisiljen je bil državno službo opustiti, propadel je, in kljub temu je bil še čeden človek z zaokroženo črno brado in predčasno plešo, sicer pa izobražen, nadarjen, ljubezniv. Kot osemindvajsetletni mož je došel na borzo. Deset let je delal kot kramar in pri tem komaj zaslužil denar za svoje stroške. Sedaj je postal plešast. Stojakot kot pohotnica, kateri grozi obstanek radi brazd na čelu, je čakal še vedno prilike, ki ga pripelje k uspehu in bogastvu.

Ko Saccard opazi Jantroua tako ponižno stati pred seboj, se nehote spomni na Sabatinija. Da, da, samo propadli in izdajalski ljudje so mu ostali zvesti. Toda cenil je večke talente v tem človeku, in vedel je, da se dobijo najhrabrejši vojaki izmed najbolj obupanih ljudi, ki nimajo ničesar dobiti, pa vse pridobiti. Saccard je torej pokazal dobro voljo.

"Službe iščete?" reče. "No, lahko se kaj dobi, pridite ob priliki k mene."

"Rue Sain-Lazare, kaj ne?"

"Da, Rue Sain Lazare, predpolne."

In pomenkujeta se brez prisiljenosti. Jantrou je bil jako razjarjen nad borzo. Rekel je, da mora biti vsak človek lopov, ki hoče dobiti na borzi, in ker ni bil sam lopov, je imel smolo. Sedaj se mora prijeti družega posla. Ker je splošno izobražen, mu ne bo težko dobiti službe pri vladi.

Saccard pokima v znamenje pritrditve. Ko korakata mimo ograje pred hišo borznega mešetarja in prideta po stezi do Rue Brongniart, se vzbudi njiju pozornost na temno ekvipažo z

"Gospod stotnik Chave, strije moje žene!... gospa Maugendre, moja tašča, je rojena Chave iz Marseille."

Stotnik se je dvignil in Saccard pozdravi. In da opraviči Jordan stotnikovo navzočnost na tem prostoru, reče:

"Zanimiv borzjanec, ta moj strije! Tu tujtam mu pri srečanju na cesti stisnem desnico!"

"Ej," odvrne stotnik, "igra ti moramo pač, ker sicer bi me pustila vlada pri pokojnih lakote umreti."

Saccarda je zanimal mladi mož, ki se je tako hrabro boril za obstanek. Vpraša, kako kaj živi s svojim pisateljstvom. In Jordan mu vedno veseleje pripoveduje, kako je svoje preprosto stanovanje uredil, tam v petem nadstropju Avenue de Clichy. Ne, pisateljstvo mu ne prinese ničesar, pač pa pričakuje dedščine od žene. Začel je sicer pisati roman, toda ni imel časa, da bi ga pisal naprej, kajti začel je med žurnaliste, in kvari je novice od kraja do konca.

"No," reče Saccard, "ko pričnem s svojo veliko trgovino, tedaj vas bom mogoče potreboval. Pridite ob priliki k meni."

Potem se pa poslovi in gre okoli borze. Sele tu je viharil šum se poleg. Tudi na tej strani borze so bile stopnjice kar posejane z ljudmi, toda so ba posredovalcev na borzi, katere rudeče tapete se je lahko videlo skozi okna, je delila ta ogromni prostor. Tu sedijo spekulanti, fini, bogati, mehko v senc, nekateri sami, nekateri v gruclah, in tako so tvorili svoj poseben klub. Zadnja stran borze je bila skoro podobna zadnji strani gledališča, kjer je vstop za umetnike.

Cesta Notre-Dame-des-Victoires, sumljiva in še precej mirna cesta, je bila zablokana z beznicami, kavarnami, pivarnami in raznimi drugimi pivnicami, kjer se je shajalo jako pisano občinstvo. Tudi napisi so kazali na nezdružljive ratsline, ki rastejo ob robu kanalov. Razvpite zavarovalnice za življenje, revolver-žurnali, banke, agenture, šifkartašnice, navadne roparske beznice, vse to je bilo pomešano v tej ulici. Ob koncu ulice kot sredi ceste vsepovsod so prežali ljudje na plen.

Saccard je obstal pred ploščo pred vratmi borznega mešetarja. Z ostrim pogledom vskovodje motri prostor na vse strani, kot bi hotel se pripraviti

jako pravilno uprego, ki je bila obrnjena proti Rue Montmartre. Dočim sedi kočijaž, visoko vzravnal na svojem kozlu, se je prikazala pri oknu ekvipaže ženska glava, ki je hitro ven pogledala in zopet se hitro skrla. Enkrat se je glava celo stegnila skozi okno, in oči so dolgo gledale proti borzi.

"Aha, baronovka Sandorfi!" mrmra Saccard.

Bila je to jako očitna, rujava glava s plamtečimi črnimi očmi, z brazdami obdanimi obrvi, strasten obraz s krvnoredicami ustnicami in z nosom, ki je bil predolg za obraz. Baronovka je bila kljub svojim petindvajsetimi letom precej obsema po telesu, kar pa ni motilo njene lepote. Bila je kot grška bahantinja v moderni obleki.

"Da, baronovka," ponavlja Jantrou. "Poznal sem jo, ko je bila še mala deklica in je stanovala pri svojem očetu, grofu Ladrucourty. O, bil je strasten igralec in silno surov. Vsako jutro sem prihajal po naročila, in nekega dne me je skoro pretepel. Nisem se jokal po njem, ko je umrl za srčnim udarcem, poln revščine in po-manjkanja. In tedaj se je moralo dekle odločiti, da se poroči z baronom Sandorfiom, ki je bil avstrijski svetnik pri poslanstvu, ki je bil petintrideset let starejši od nje, in katerega je ona s svojim žarečim pogledom popolnoma poblaznila."

"Znano mi je," odvrne Saccard kratko.

Zopet se je skrla glava baronovke v voz, toda v istem trenutku se zopet prikaže, še bolj razburjena, z vzravnanim vratom, da zopet pogleda v daljino, tam kjer stoji borza.

"Ona igra, kaj ne?"

"Da, kot bi bila obsedena. Kadar so kritični dnevi, pa jo lahko vidite tu v vozu sedeti: mrzlično preži na kurz, zapisuje novice in daje naročila. — Tu, glejte, Massia je pričakoval, ki pravkar prihaja!"

In v resnici prihitel bliže Massia; ko hitro so ga mog-

le nesti kratke noge. Vidita, kako se komisar nasloni na okno voza in kako šepeta v voz. Potem pa stopita nekoliko v stran, da ju ne zasačijo pri vohunstvu. Ko se vrača komisar Massias, ga pokliče.

Najprvo pogleda Massia o li sebe, da se prepriča, če je dobro skrit za cestnim vogalom; potem pa hitro obstoji, brez sape, žareč v obraz, kljub temu pa prijazen.

"Ne vem, kaj se je zgodilo!" zakliče. "Sueške akcije padajo: ljudje govorijo o vojni z Anglijo. To poročilo bo vsa stvar zmešalo, in Bog ve, odkod prihaja. Prosim vas, vojska! Kdo more znati sedaj vojsko! Najbrž je kdo nalašč razširil to po-

ročilo! Proketo delo!"

"Ali dama še vedno grize na borzi?"

"Kot divja! Njena naročila prinašam Nathansonu."

Saccard, ki je dosedaj molče poslušal, zakliče zdajci naglas: "Res je. Pripovedovali so mi, da je šel Nathanson med kuli-se."

"Lep adut to, ta Nathanson," ponavlja Jantrou. "Zašušil mnogo uspehov. Bila sva skupaj pri kreditni banki. Toda prišel bo do svojega cilja, ker je žid. Njegov oče, Avstrijec, je urar v Besanconu. — Saj veste, nekega jutra, ko je videl, kako je s poslom, ga je zažgečkalo. Pa je šel in odprl svojo lastno pisarno in urad."

In s smehom odide Massias. Poznan je bil kot sin nekega justičnega uradnika v Lyonsu, toda svojih študij ni hotel nadaljevati, in tako je prišel na borzo, ko je zginil njegov oče.

Dalje prihodnjiž.

Ali plačujete rent?

Zakaj ne prenehate plačevati rentu svojemu gospodarju in zakaj ne začnete plačevati za svojo lastno hišo, katero v resnici lahko imenujete svojo? Kjer bode te vi gospodar.

To je natančna fotografija hiše, ki ima 6 sob in kopališče, katere imamo na prodaj na Rudyard Rd. blizu St. Clair ave.

To hišo lahko plačate tako:

\$500 plačate takoj.

Ostanek kakor želite. Ne odlašajte. Dajmo se pogovoriti takoj. Če pa nimate \$500, kupite lot, kjer bode te lahko zgradili fino hišo v bodočnosti. Vi lahko začnete s tem, da

\$50.00 plačate takoj

Ostalo pa po \$10 na mesec ali \$2.50 na teden. Kako pridete do tega zemljišča?

1. Vzemite Euclid karo, zaznamovano "Collinwood" in peljite se do konca.
2. Vzemite St. Clair karo do E. 140th St. in transferirajte na Euclid karo zaznamovano "Collinwood".

Mnogo bogatih ljudi je začelo na ta način z zemljiščem. Zakaj ne začnete vi sedaj, ko delate; Pišite ali oglasite se za nadaljna pojasnila.

THE WOLFE-SILL REALTY CO.

Main 4027.

715 GARFIELD BLDG.

Central 1730

Pridite v naš bargain basement kakor ste v mest!

The May Co's Bargain Basement

Prava vrednost blaga v Clevelandu.

Vzorci stot. ne vrenostnih predmetov za posebne cene v PONDELJEK.

Vsaka cena v BASEMENTU pri MAY CO. je nizka cena. Stotine stvari je vsak dan na razprodaji, toda malo oglašanih. Najbolj vam to povedo moški, ženske in otroci, ki pridejo kupovat k nam.

Ženske obleke \$14.45 115 oblek, deset vzorcev, gabardine in poplin, suknj, vlna, žamet, mere 14-44, vredne \$20, po...\$14.45 (Basement.)	Dekličje šolske suknje \$3.75 115 dekljilj šolskih suknj, jako lepo ble go, veliki ovratniki: pasovi, za 6-14 let. Redna cena \$5, za...\$3.75 (Basement.)	Otročje obleke 97c Obleke za male dekljice, mere do 6 let, plaid gingham, lep front, ovratnik in rokavniki, po...97 (Basement.)	Ženske suknje \$14.45 143 ženskih in dekljilj suknj, 11 vzorcev, curduroy, zibelne in škotski plaide, garantirane, lepi efekti, mere 14-44, po...\$14.45 (Basement.)
100 moških in fantovski suknj \$9.65 Materijal prve vrste, jako lepa izbira. Ružavi, modri in drugi. Vse mere od 32-44 po...\$9.65 (Basement.)	Dekličje in otročje čevlje 98c Patent usnje in gummetal čevlje, teški podplati, mere 8 1/2-2, redna cena \$1.50, sedaj...98c (Basement.)	Deške \$5, \$7.50 obleke \$3.79 Vanka obleka drugega vzorca, jako lep moder serge, dva para hlače zraven, mere 6-17 let...\$3.79 (Basement.)	Ženski čevlji \$1.95 Ženske patent usnje čevlje, z gumbi ali pletenicami, vse mere \$3.50 vredne, po...\$1.95 (Basement.)
Ženske kikirje \$2.95 250 ženskih in dekljilj kikirj, 20 modelov, serge, poplin, plaide. Razprodaja \$4 in \$4.50 kril najboljšega izdelka. Vse mere po...\$2.95 (Basement.)	Lingere jopice 69c Lingere jopice, deset raznih vzorcev, jako lepo izdelane s čipkami. Krasi izdelki, barve bele, pink in modre po...69c (Basement.)	Otročje suknje \$2.98 Otročje suknje, navi in kardinal serge, okrašene s pasom, lepi gumbi in žametast ovratnik po...\$2.98 (Basement.)	Ženske fine obleke \$9.75 Ženske in dekljilj obleke, za gledališča in ples, crope de chine, charmeuse. S čipkami in svilo, modre, rde, maize, pink in bele. Mere 14-44, po...\$9.75 (Basement.)

SLOVENSKI PRODAJALCI: BALKON, VHOD IZ ONTARIO ST.